

## Passende Zorg

### Visiedocument

#### Aanleiding

Passende Zorg is dé manier om het Nederlandse zorgstelsel toekomstbestendig te houden. Het is een aanpak om ervoor te zorgen dat iedereen ook in de toekomst goede zorg kan krijgen. Handhaven van de huidige kwalitatief goede zorg en behoud van een betaalbare zorg zijn niet vanzelfsprekend. Een toenemende vraag naar zorg en een beperkt aanbod van zorg door druk op menskracht en middelen zijn hiervan belangrijke oorzaken. Doelstelling voor de toekomst is dat de zorg voor iedereen betaalbaar, beschikbaar en bereikbaar moet blijven en daarbij is Passende Zorg de norm<sup>1</sup>.

#### Gezamenlijke opgave

De opdracht om op basis van Passende Zorg het Nederlandse zorgsysteem gezond en toekomstbestendig te houden raakt alle partijen die onderdeel zijn van het systeem. Ook de ontwikkelaars en fabrikanten van medicijnen zijn zich hiervan bewust. Medicijnen maken slechts ongeveer 5,5% van de totale zorgkosten uit, maar het is van belang om de kosten/baten ratio en de evidence van iedere investering in de zorg zorgvuldig te wegen.

Het doel van dit visiedocument is om in het kader van het passende-zorg-denken duidelijk te maken

- a) hoe AstraZeneca Passende Zorg beschouwt en
- b) welke rol AstraZeneca voor zich ziet weggelegd en welke verantwoordelijkheid AstraZeneca op zich kan nemen om bij te dragen aan Passende Zorg.

#### Definitie en doel van Passende Zorg

Passende Zorg is een combinatie van gepast gebruik en passende organisatie van zorg<sup>2</sup>. Gepast gebruik is zorg waarvan we weten dat deze een meerwaarde heeft en dit is in het kader van o.a. vergoeding van medicijnen de laatste jaren een belangrijk uitgangspunt geweest. Daar komt passende organisatie van zorg nu bij.

<sup>1</sup>.Coalitieakkoord 'Omzien naar elkaar, vooruitkijken naar de toekomst', geraadpleegd op 24 augustus 2022, van <https://www.rijksoverheid.nl/regering/coalitieakkoord-omzien-naar-elkaar-vooruitkijken-naar-de-toekomst/6.-gezondheid/gezondheidszorg>.

<sup>2</sup> Minister VWS, brief aan 2<sup>e</sup> kamer d.d. 27/11/2020; geraadpleegd op 24 augustus 2022, van <https://www.zorginstituutnederland.nl/werkagenda/publicaties/adviezen/2020/11/27/advies-samenwerken-aan-passende-zorg-de-toekomst-is-nu>

## Uitwerking

### *Juiste geneesmiddel*

Een juist medicijn stoelt op een evidence base waarvan de kern bestaat uit effectiviteit, veiligheid en doelmatigheid. Echter, niet alleen bevindingen uit klinische fase II en fase III trials zijn hiertoe van belang, maar ook bevindingen uit de dagelijkse klinische praktijk op basis van real world data en -evidence. Alleen bij een interventie waarbij deze aspecten expliciet zijn onderbouwd kan sprake zijn van Passende Zorg, waarbij medicijnen zich veelal in positieve zin onderscheiden van andere medische interventies, waarbij inzichtelijkheid van de meerwaarde vaak ontbreekt. Hierbij moet steeds aandacht zijn voor de onzekerheid van bewijs, die niet absoluut is, maar waarvan de aanvaardbaarheid afhankelijk is van reeds voorhanden behandelmethoden. Bij indicatiegebieden waar meerdere goede behandelopties bestaan is onzekerheid minder acceptabel dan voor bijvoorbeeld fatale aandoeningen waar nog geen behandelbaarheid bestaat. Deze unmet medical need bepaalt mede welke beschikbare zorg passend is.

### *Juiste patiënt*

De definitie van de juiste patiënt voor een medicijn wordt allereerst weergegeven door een heldere indicatiestelling. Het is in het kader van Passende Zorg ook zinvol om vooraf inzicht te hebben of een therapie gaat opleveren wat er van verwacht wordt. Zo is goede en vooral ook tijdige, of zelfs versnelde diagnostiek belangrijk maar ook kan gedacht worden aan de inzet van biomarkers die voorspellend kunnen zijn voor uitkomsten. In andere gevallen kan het van belang zijn een proefbehandeling te starten of om tijdens de behandeling met een medicijn effectiviteit te blijven meten. Door de juiste patiënt te identificeren is de kans op goede uitkomsten het grootst, wat het onnodig inzetten van geneesmiddelen zonder effectiviteitsvoordeel maar met een risico op negatieve effecten voorkomt.

### *Juiste moment*

Het juiste moment betekent dat de plaats van een medicijn in het beloop van een aandoening gedefinieerd moet worden. In voorkomende gevallen betekent dit dat sprake moet zijn van goede screening of vroegdiagnostiek in de eerste lijn. Op basis hiervan kan een medicijn passend worden ingezet om erger, en dus gezondheidsverlies en onnodige dure tweedelijnszorg, te voorkomen. Bij aandoeningen waarbij sprake is van elkaar opvolgende behandelingsopties moet worden bepaald wat het juiste moment van inzet van een product is in de opeenvolgende lijnen. Zo kan doeltreffende en doelmatige zorg worden gerealiseerd waarbij niet alleen het medicijn onderwerp van studie is maar totale behandelingsstrategieën.

Het juiste moment betekent ook dat nieuw toegelaten medicijnen zo snel mogelijk na EMA goedkeuring vergoed beschikbaar moeten komen voor patiënten via de geëigende kanalen. Voorbeelden uit Duitsland en Frankrijk laten zien dat dat kan.

### *Juiste manier*

Bij chronisch gebruik van medicijnen zal steeds de vinger aan de pols moeten worden gehouden. Steeds zal moeten worden bewaakt of sprake is van optimale behandeling. Middels monitoring van feitelijk gebruik van een medicijn (inclusief de juiste en tijdige inname) en effectiviteit, afspraken over behandelduur en het definiëren van stopcriteria kan onder- en overbehandeling zoveel mogelijk worden tegengegaan en spillagereductie worden gerealiseerd. Dit kan dan ook inhouden dat voor specifieke patiënten goed onderbouwd afgeweken kan en mag worden van het gemiddelde of de standaard.

### *Juiste zorgverlener/organisatie*

Passende Zorg is zorg die samen met en in gezamenlijkheid van zorgverleners rondom de patiënt tot stand komt. Ontschotting in het zorgsysteem en goede communicatie tussen zorgverleners is hierbij belangrijk om samen met de patiënt te bepalen wie, waar welke zorg verleent. Voor een dergelijke netwerkbenadering waarbij de patiënt centraal staat is helderheid over het beoogde doel van zorg essentieel, waarbij gezondheid in plaats van ziekte voorop staat. Ook het niet gebruiken van een medicijn kan daarbij een individuele keuze zijn. Een regisseur is daarbij onontbeerlijk. En voor informatie over en ondersteuning bij het juist gebruiken van medicijnen is de positie van de apotheker, maar ook van bijvoorbeeld de praktijkondersteuner, logisch.

### *Juiste manier gefinancierd*

Financiële en tijdige toegankelijkheid tot juiste medicijnen is een vereiste voor Passende Zorg. Hiervoor is een zorgsysteem nodig dat crisisbestendig, duurzaam en flexibel is. Dat betekent ook dat nieuwe medicijnen zo snel mogelijk na EMA goedkeuring vergoed beschikbaar moeten zijn via de geëigende kanalen. Opname van een medicijn in het GVS of vergoeding via ziekenhuiszorg (add-on/sluis) kan alleen als de evidence base afdoende is. Dit geldt volgens AstraZeneca overigens niet alleen voor medicijnen, maar voor alle vormen van zorg. Voor medicijnen die gebruikt worden binnen de ziekenhuiszorg geldt daarnaast dat reguliere financiering moet wanneer dat kan en add-on financiering afgesproken wordt wanneer dat nodig is om Passende Zorg toegankelijk te houden.

In het geval van een duidelijke unmet medical need en een (grote) onzekerheid in de evidence base kan trage toegang worden voorkomen en wellicht tijdelijke toegang tot een medicijn afgesproken worden middels pay-for-performance, budget caps en value based contracting. Er is dan sprake van een traject van her-evaluatie waarbij duidelijke afspraken over duur, benodigde evidence en uitvoeringsverantwoordelijkheden vooraf worden afgestemd. Binnen de add-on financiering kunnen dergelijke afspraken op specifieke indicaties worden ingericht. Om dit zorgvuldig te kunnen doen is het noodzakelijk dat er wordt geïnvesteerd in data-infrastructuren en de toegang tot deze data in het kader van de monitoring van de gemaakte afspraken. Dat hoeft niet altijd door het starten van nieuwe registries. Door koppeling van bestaande data infrastructuur kunnen veel gegevens ontsloten worden. Netwerkgorg noodzaakt tot het herzien van financiering van zorg waarbij bundle payment experimenten veelbelovend zijn om Passende Zorg in de praktijk te realiseren.

### *Rol en verantwoordelijkheid van AstraZeneca*

Passende Zorg, specifiek met betrekking tot medicijnen, is het juiste medicijn bij de juiste patiënt op het juiste moment, geleverd op de juiste manier door de juiste zorgverlener en/of zorgorganisatie en op de juiste manier gefinancierd. En daarnaast geproduceerd op de meest duurzame manier (maximale impact, minimale voetafdruk). De rol die AstraZeneca zich hiertoe zelf toedicht is meerledig. Natuurlijk blijft AstraZeneca zich verantwoordelijk voelen voor het transparant aanleveren van kwalitatief goed bewijs over haar producten. Hierbij zal expliciet aandacht zijn voor onzekerheid. Ook voelt AstraZeneca de noodzaak van goede indicatiestelling met oog voor patiëntsubgroepen en concrete plaatsbepaling ten opzicht van andere behandelopties waarbij optimaal en niet maximaal gebruik van een medicijn centraal staat. Afhankelijk van de evidence base en beslissingonzekerheid, is AstraZeneca realistisch in het verzoek tot financiering van haar producten en schuwt niet om eventueel aanwezige risico's met de overheid, Zorgverzekeraars Nederland of veldpartijen te delen.

## Nawoord

AstraZeneca, als ontwikkelaar en producent van innovatieve medicijnen, is een belangrijke speler in de zorg. AstraZeneca is zich bewust van de rol en verantwoordelijkheid die dit met zich meebrengt in de gezamenlijke opgave van Passende Zorg. Dit visiedocument hoopt duidelijk te maken hoe, naast het blijven ontwikkelen van medicijnen, AstraZeneca wil gaan bijdragen aan de betaalbaarheid, beschikbaarheid en bereikbaarheid van zorg in Nederland in de komende decennia.